

Přírodní park Terezské údolí

Natural Park Terezské údolí

Ivan Horčičko¹, Alois Čelechovský¹, Jiří Fiala²

¹Katedra zoologie a ornitologická laboratoř, Přírodovědecká fakulta Univerzity Palackého, Tř. Svobody 26, 771 46 Olomouc

²Dobrovského 25, 796 01 Prostějov

Souhrn. Autoři popisují Přírodní park Terezské údolí po stránce geografické a biologické. Uvedeny jsou zajímavosti kulturní a historické, je podána charakteristika geologická a klimatická. Článek obsahuje informace o zjištěných významných rostlinách. Z živočichů jsou uvedeny ochranářsky cenné i vzácnější druhy motýlů (Macrolepidoptera), vyjmenovány jsou zaznamenané druhy čmeláků. Pozornost je věnována i některým druhům obojživelníků, plazů a ptáků.

Abstract. Authors describe the Natural park Terezské údolí from geographical and biological sight. Cultural and historical attractions are mentioned as well as geological and climate characterization. The article includes information about rare plants records. From the animals rare species of butterflies (Macrolepidopter) are mentioned, recorded bumblebee species are listed, too. Some interest was given to certain species of amphibians, reptiles and birds.

Na úpatí Drahanské vrchoviny mezi Olomoucí, Prostějovem a Litovlí leží na soutoku říčky Šumice a potoka Baběnce obec Náměšť na Hané. Obec je známá zejména konáním kulturních akcí regionálního i celostátního významu, jako jsou např. Hanácké slavnosti a folkový festival „Zahrada“. Dominantou obce je pozdně barokní zámek obklopený francouzským kruhovým parkem. Horní zámek nechal vystavět v 60. letech 18. století Ferdinand Bonaventura, hrabě z Harrachu. V současnosti je zámek přístupný veřejnosti, ve dvou částech přízemních křídel jsou vystaveny kočáry olomouckých arcibiskupů.

Turisticky oblíbeným místem tohoto regionu je Terezské údolí, nacházející se podél říčky Šumice mezi Náměští na Hané a Laškovem. Ochránci přírody sledují Terezské údolí od 90. let minulého století, od roku 1996 je tato oblast přírodním parkem. Celkový ráz údolí výrazně ovlivňuje říčka Šumice, která zde vytváří četné meandry. V samotném údolí se nacházejí různé typy lučních společenstev, širší okolí parku má kopcovitý charakter a je z velké části zalesněno. Nejvyšším bodem je vrchol Křemela s výškou 406 m n. m. Území přírodního parku patří k oblastem mírně teplým, vyznačující se dlouhým, teplým a suchým létem a krátkou, mírně teplou a velmi suchou zimou s krátkým trváním sněhové pokrývky. Území spadá do Drahanského bioregionu.

V roce 2006 vyhlásil Krajský úřad Olomouckého kraje na části území přírodního parku novou přírodní rezervaci Terezské údolí. Předmětem ochrany je soubor biotopů, který tvoří říčka Šumice, luční niva, jasano-olšové luhy a rozvolněná teplomilná doubrava na jižních svazích údolí. Přírodní rezervace se i s ochranným pásmem rozkládá v katastrálních územích Náměšť na Hané, Laškov, Luděřov a Pěnčín na Moravě.

K historicky významným místům přírodního parku patří kopec Rmiz (368 m n. m.), který byl osídlen již v neolitu a na kterém vzniklo později rozsáhlé hradiště. Důležité kultovní místo starých Keltů z 1. století př. n. l. se nachází v místě označovaném jako „Švédské šance“, které je situováno při jihovýchodní hranici území, nedaleko obcí Střížov a Luděřov. Údolím procházela také starobylá kupecká stezka.

Z geologického hlediska tvoří předkvarterní podklad téměř celého území spodnokarbonické usazené horniny (droby, břidlice a slepence). V 90. letech 20. století byly v zalesněném prostoru mezi vrchy Rmizem a Křemelou, asi 1,8 km severovýchodně od obce Laškov nalezeny